

16.3.2009

MAAHANMUUTTOVIRASTO

MIGRATIONSVERKET

FINNISH IMMIGRATION SERVICE

OLESKELULUVAT VUONNA 2008

1. Johdanto

Tilastokatsauksessa kuvataan vuoden 2008 aikana vireille tulleiden oleskelulupahakemusten ja Maahanmuuttovirastossa tehtyjen päätösten jakautumista tarkemmin hakijan esittämän hakuperusteen ja kansalaisuuden mukaan. Vertailukohteenä on ensisijaisesti vuosi 2007, mutta myös vuoden 2006 luvut mainitaan katsauksen taulukoissa.

Maahanmuuttovirasto myöntää ensimmäisen oleskeluluvan ulkomailla olevalle ulkomaalaiselle ja ensimmäisen oleskeluluvan ilman oleskelulupaa maahan saapuneelle ulkomaalaiselle ulkomaalaislaissa tarkemmin säädetyillä perusteilla.¹

Valtaosa katsauksessa käsiteltävistä oleskelulupahakemuksista ratkaistaan viraston sisäisen työajan mukaisesti maahanmuuttoyksikössä. Analyysissä ei käsitellä kansainväliseen suojeluun liittyviä oleskelulupia, jotka ratkaistaan turvapaikkayksikössä ja joista on laadittu erillinen tilastoanalyysi.

Vuoden 2008 aikana vireille tulleiden oleskelulupahakemusten kokonaismäärä kasvoi vuoteen 2007 verrattuna edelleen reilut 11 %. Kasvu oli maltillisempaa kuin edellisenä vuonna. Kuitenkin erityisesti opiskelu- ja perhesideperusteisten oleskelulupahakemusten määrä yhä lisääntyi merkittävästi vuoteen 2007 verrattuna kasvun ollessa noin 20 % luokkaa.

Oleskelulupapäätöksiä tehtiin enemmän kuin aikaisempina vuosina. Vuonna 2008 oleskelulupapäätöksiä tehtiin yhteensä 23 112, mikä on 14 % enemmän kuin vuonna 2007. Oleskelulupia kaikilla eri hakuperusteilla myönnettiin yhteensä 19 606 ja näin ollen 85 % hakijoista sai hakemansa oleskeluluvan.

Vuoden 2008 aikana muutoksenhakutuomioistuin saadut päätökset vahvistivat maahanmuuttoyksikön päätöksenteon olleen hyvin oikeusvarmaa. Hallinto-oikeuksien virastolle uudelleen käsittelyyn palauttamista asioista vain 0–2% kuukausittain todettiin virheellisiksi.

2. Vireille tulleet oleskelulupahakemukset

Kaikkiaan oleskelulupahakemuksia alla mainituilla eri perusteilla tuli vireille vuonna 2008 yhteensä 22 904, kun määrä vuonna 2007 oli 20 561. Vireille tulleiden

¹ Poliisin toimivaltaan kuuluu mm. ensimmäisen oleskeluluvan myöntäminen **Suomen kansalaisen Suomessa olevalle** perheenjäsenelle sekä tämän alaikäiselle naimattomalle lapselle, uuden määräaikaisen oleskeluluvan myöntäminen sekä pysyvän oleskeluluvan ja pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EY-oleskeluluvan myöntäminen. Myös unionin kansalaisten oleskeluoikeuden rekisteröinti ja oleskelukortin myöntäminen unionin kansalaisen perheenjäsenille kuuluu pääsääntöisesti poliisin toimivaltaan. Nämä luvat eivät siis sisälly tähän tilastoanalyysiin.

oleskelulupahakemusten määrässä tapahtui kasvua noin 11 % (ero 2 343 hakemusta) vuoteen 2007 verrattuna.

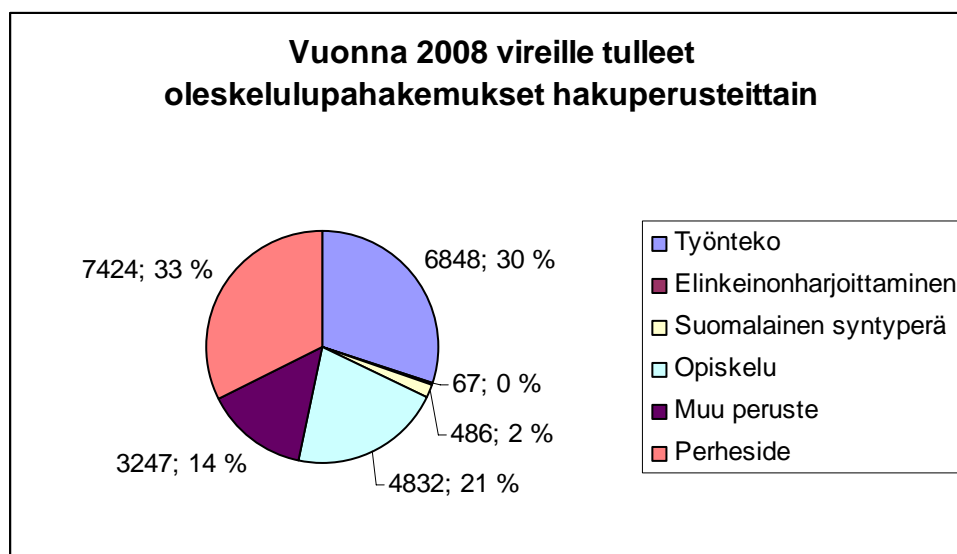
Hakuperuste	Hakijamäärä 2006	Hakijamäärä 2007	Hakijamäärä 2008	Muutos-% vrt. 2007– 2008
Työnteko	3 895	6 412	6 848	+ 7
Elinkeinonharjoittaminen	104	84	67	- 20
Suomalainen syntyperä	538	576	486	- 16
Opiskelu	3 508	4 013	4 832	+ 20
Muu peruste (*)	2 590	3 215	3 247	+ 1
Perheside, avioliitto tms.	1 976	1 989	2 223	+ 12
Perheside, lapset	2 146	2 635	3 184	+ 21
Perheside, muu omainen	656	960	1 185	+ 23
Perheside, Suomen kansalaisen perheenjäsen	700	677	832	+ 23
Yhteensä	16 116	20 561	22 904	+ 11

(*) Taulukoissa kohdassa *Muu peruste (*)* asioista valtaosa koskee työperusteista maahanmuuttoa, ks. luku 8, jossa kuvataan tarkemmin se, mitä hakuperusteella ”*muu peruste*” tarkoitetaan.

Kaikkien eri perusteilla vireille tulleiden oleskelulupahakemusten 10 suurinta hakijakansalaisuutta vuonna 2008 olivat:

- 1) Venäjän federaatio (5 325)
- 2) Kiina (1 752)
- 3) Intia (1 599)
- 4) Somalia (1 252)
- 5) Ukraina (929)
- 6) Turkki (894)
- 7) Yhdysvallat (690)
- 8) Nigeria (524)
- 9) Irak (523)
- 10) Thaimaa (503).

Oheisesta kaaviosta näkyy vuonna 2008 vireille tulleiden oleskelulupahakemusten prosentuaaliset osuudet hakuperusteittain:

3. Oleskelulupahakemusten keskimääräiset käsittelyajat Maahanmuuttovirastossa

Hakuperuste	Käsittelyaika 2006	Käsittelyaika 2007	Käsittelyaika 2008
Työnteko	49	46	49
Elinkeinonharjoittaminen	73	87	73
Suomalainen syntyperä	266	333	421
Opiskelu	20	27	21
Muu peruste	36	46	37
Perheside, avioliitto tms.	130	150	136
Perheside, lapset	106	114	106
Perheside, muu omainen	250	308	266
Perheside, Suomen kansalaisen perheenjäsen	110	133	106

Keskimääräiset käsittelyajat on saatu laskemalla tilastollinen keskiarvo kaikista vuoden aikana ratkaistuista asioista alkaen siitä päivästä, jolloin asia on tullut vireille virastossa ja päättyen siihen, kun asiaan on tehty ensimmäinen ratkaisu.

4. Oleskelulupapäätökset

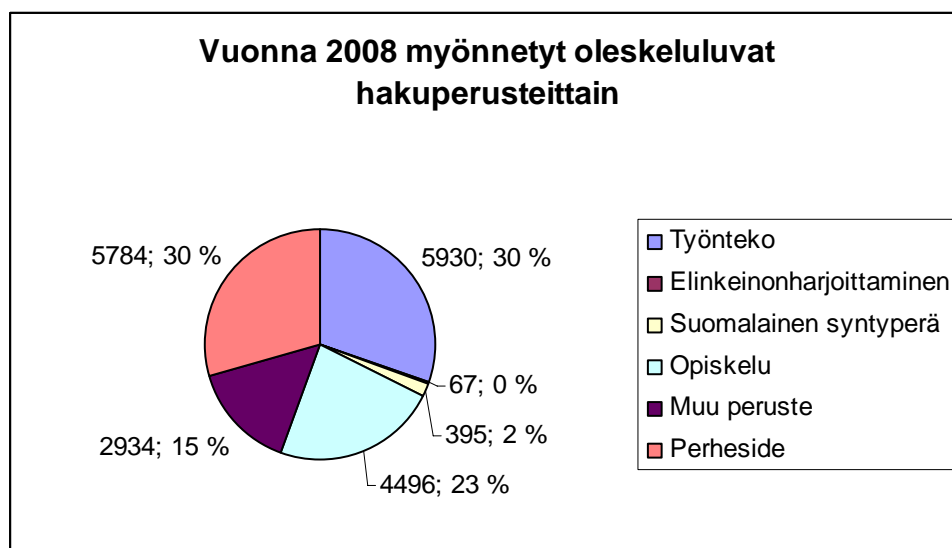
Päätöksiä kaikkiin alla mainituilla eri perusteilla vireille laitettuihin oleskelulupahakemuksiin tehtiin yhteensä 23 112 vuonna 2008, kun vastaava päätösmäärä vuonna 2007 oli 20 238. Päätösmäärissä tapahtui kasvua kaiken kaikkiaan noin 14 % (ero 2 874 päätöstä).²

² Puhuttaessa katsauksessa päätösten kokonaismäärästä, mukana on kielteisten ja myönteisten päätösten lisäksi myös mm. raukeamispäätökset. Myönteisten ja kielteisten päätösten summa on tämän johdosta aina hieman tätä päätösten kokonaismäärää pienempi.

Myönteisten päätösten osuus tehdyistä oleskelulupapäätöksistä vuonna 2008 oli noin 88 %³. Vuoden 2007 vastaava myönteisten päätösten osuus oli noin 89 %. Myönteisten ja kielteisten päätösten suhteet vaihtelivat huomattavasti hakuperusteittain. Oheisesta vuoden 2007 ja 2008 päätöksiä kuvaavasta taulukosta ja luvuista 5 - 8 ilmenee tarkemmin myönnettyjen lupien määrät.

Vuosi	2006			2007			2008		
	myönt.	kielt.	yht.	myönt.	kielt.	yht.	myönt.	kielt.	yht.
Työnteko	2 872	343	3 215	5 280	569	5 849	5 930	949	6 879
Elinkeinonharjoittaminen	58	18	76	68	13	81	67	10	77
Suomalainen syntyperä	368	47	415	374	33	407	395	98	493
Opiskelu	3 196	91	3 287	3 811	156	3 967	4 496	319	4 815
Muu peruste (*)	2 186	158	2 344	2 734	155	2 889	2 934	160	3 094
Perheside, avioliitto tms.	1 483	279	1 762	1 731	325	2 056	1 981	286	2 267
Perheside, lapset	1 917	222	2 139	2 358	215	2 573	2 763	247	3 010
Perheside, muu omainen	95	386	479	232	454	686	325	414	736
Perheside, Suomen kansalaisen perheenjäsen	612	91	703	709	106	815	715	116	831
Yhteensä	12 787	1 633	14 420	17 297	20 206	19 323	19 606	2 599	22 205

Vuonna 2006 - 2008 ratkaistut oleskelulupahakemukset eivät välttämättä ole tulleet vireille ao. vuosina, vaan mukana on myös aikaisemmin vireille tulleita hakemuksia.

5. Opiskelijan oleskelulupahakemukset

Vireille tulleiden opiskelijan oleskelulupahakemusten määrässä tapahtui kasvua vuoteen 2007 verrattuna noin 20 % (2007: 4013, 2008: 4832).

Sen lisäksi, että muun muassa afrikkalaisten hakijoiden kasvun voidaan yhä ennustaa jatkuvan, tukee hakemuskasvuun kasvunustetta myös se, että opetusministeriön kansainvälistymisstrategian yhtenä päätavoitteena on

³ Tässä on mukana vain asiaratkaisut (myönteiset ja kielteiset päätökset) eikä esimerkiksi raukeamispäätökset.

ulkomaalaisten opiskelijoiden liikkuvuuden lisääminen huomattavasti nykyisistä määristä. Tämä voi tarkoittaa jatkossakin lisääntyviä hakijamääriä, mikäli suomalaisiin oppilaitoksiin myös valitaan yhä enemmän ulkomaalaisia opiskelijoita.

Opiskelijan oleskelulupahakemusten 10 suurinta hakijakansalaisuutta vuonna 2008 olivat:

- 1) Venäjän federaatio (902)
- 2) Kiina (690)
- 3) Nigeria (338)
- 4) Nepal (246)
- 5) Yhdysvallat (221)
- 6) Etiopia (214)
- 7) Turkki (193)
- 8) Ghana (169)
- 9) Korean tasavalta (149)
- 10) Vietnam (135)

Opiskelijan oleskelulupapäätöksiä tehtiin vuonna 2008 yhteensä 4 917, kun päätöksiä vuonna 2007 tehtiin yhteensä 4 051. Päätösmäärän kasvu vuoteen 2007 verrattuna oli noin 21 %. Myönteisten päätösten osuus kaikista vuoden 2008 aikana tehdyistä opiskelijan oleskelulupapäätöksistä oli noin 90 %.

Opiskelijoiden oleskelulupahakemusten keskimääräinen tilastollinen käsittelyaika lyhentyi vuonna 2008 muutamilla vuorokausilla vuoteen 2007 verrattuna.

6. Perhesidehakemukset

Ulkomaalaislain mukaisia ulkomaalaisen / Suomen kansalaisen perheenjäseniä ovat:

- aviopuoliso
- rekisteröity parisuhdekumppani
- avopuoliso (kahden vuoden yhdessä asumisvaatimus, ellei yhteisessä huollossa olevaa lasta)
- alle 18-vuotias naimaton lapsi, jonka huoltaja Suomessa asuva henkilö on
- huoltaja, jos Suomessa asuva henkilö on alle 18-vuotias.

Perhesiteen perusteella vireille tulleiden oleskelulupahakemusten määrässä tapahtui noin 19 % kasvu vuoteen 2007 verrattuna. Perhesiteen perusteella vireille laitettuja oleskelulupahakemuksia oli vuonna 2008 yhteensä 7 424, kun vastaava määrä vuonna 2007 oli 6261.

Perhesiteen perusteella vireille tulevien oleskelulupahakemusten määrän voidaan ennakoida jatkossa yhä kasvavan merkittävästi kasvaneiden turvapaikanhakijoiden määrien johdosta.

Perhesiteen perusteella haettujen oleskelulupien 10 suurinta hakijakansalaisuutta olivat:

- 1) Venäjän federaatio (1514)
- 2) Somalia (1167)
- 3) Intia (459)
- 4) Irak (405)
- 5) Turkki (365)

- 6) Afganistan (351)
- 7) Kiina (278)
- 8) Vietnam (231)
- 9) Jugoslavia (136)
- 10) Iran (135)

Perhesidepäätöksiä tehtiin vuonna 2008 yhteensä 7 087, kun päätöksiä vuonna 2007 tehtiin yhteensä 6 386. Päätösmäärän kasvu vuoteen 2007 verrattuna oli noin 11 %. Myönteisten päätösten osuus kaikista vuonna 2008 tehdyistä perhesidepäätöksistä oli noin 82 %.

7. Työntekijän oleskelulupahakemukset

Ulkomaalainen, joka aikoo tehdä ansiotyötä Suomessa, tarvitsee pääsääntöisesti työntekijän oleskeluluvan. Työntekijän oleskeluluvan myöntäminen on kaksivaiheinen prosessi. Työvoimatoimisto harkitsee ensin osapäätöksessään luvan työvoimapoliittiset ja toimeentuloon liittyvät edellytykset, minkä jälkeen Maahanmuuttovirasto myöntää ensimmäisen työntekijän oleskeluluvan, ellei sen myöntämiselle ole laissa säädettyjä esteitä. Itsenäistä elinkeinoa tai ammattia Suomessa harjoittavan on puolestaan haettava elinkeinonharjoittajan oleskelulupa.

Työntekijöiden oleskelulupahakemuksia tuli vireille yhteensä 6 848 vuonna 2008, kun vastaava vireille tulleiden hakemusten määrä vuonna 2007 oli 6 412. Vireille tulleiden työntekijän oleskelulupahakemusten määrässä tapahtui kasvua noin 7 % vuoteen 2007 verrattuna. Muu peruste- ryhmässä (suuri osa työperäistä maahanmuuttoa) kasvua ei juuri tapahtunut (2007: 3 215, 2008: 3 247).

Työntekijän oleskelulupapäätöksiä tehtiin vuonna 2008 yhteensä 7 248, kun päätöksiä vuonna 2007 tehtiin yhteensä 6 161. Päätösmäärän kasvu vuoteen 2007 verrattuna oli noin 18 %. Myönteisten päätösten osuus vuoden 2008 aikana tehdyistä kaikista työntekijän oleskelulupapäätöksistä oli noin 82 %.

Työntekijän oleskelulupien 10 suurinta hakijakansalaisuutta (vireille tulleet hakemukset) vuonna 2008 olivat:

- 1) Venäjän federaatio (2115)
- 2) Ukraina (629)
- 3) Kiina (581)
- 4) Kroatia (281)
- 5) Turkki (271)
- 6) Thaimaa (261)
- 7) Jugoslavia (256)
- 8) Bosnia ja Hertsegovina (251)
- 9) Filippiinit (226)
- 10) Serbia (212).

8. Oleskelulupahakemukset muulla perusteella

Muu peruste- ryhmässä valtaosa hakemuksista koskee työperusteista maahanmuuttoa; kyse on sellaisten hakijoiden oleskelulupahakemuksista, jotka eivät tarvitse työntekijän oleskelulupaa työskennelläkseen Suomessa, vaan voivat työskennellä Suomessa tavallisella oleskeluluvalla. Esim. erityisasiantuntijat,

urheilijat ja valmentajat kuuluvat tähän muu peruste- ryhmään. Myös ulkomaalaiset tutkijat ja au pair -sopimuksen perusteella Suomeen hakevat ulkomaalaiset kuuluvat tähän ryhmään.

Ulkomaalaislain mukaan ulkomaalaiselle on mahdollista myöntää myös tilapäinen oleskelulupa muun erityisen syyn perusteella ja kun kyse on tällaisesta muusta kuin työ-, perheside- tai opiskeluperusteesta, hakemus katsotaan tulleen vireille muulla perusteella.

Muu peruste -ryhmään kuuluvat myös henkilöt, jotka eivät ole saaneet Suomesta kansainvälistä suojelua, mutta joille on myönnetty tilapäinen tai jatkuva oleskelulupa maasta poistumisen estymisen tai yksilöllisen inhimillisen syyn perusteella (hakijat esimerkiksi Somaliasta, Afganistanista ja Irakista).

Vireille tulleiden muulla perusteella haettujen oleskelulupahakemusten kokonaismäärässä ei kasvua juurikaan tapahtunut (2007: 3 215, 2008: 3 247). Tämän valtaosin työperusteisen hakuperusteen 10 suurinta hakijakansalaisuutta vuonna 2008 olivat:

- 1) Intia (920)
- 2) Venäjän federaatio (348)
- 3) Yhdysvallat (298)
- 4) Kiina (196)
- 5) Ukraina (155)
- 6) Japani (100)
- 7) Irak (91)
- 8) Brasilia (87)
- 9) Somalia (85)
- 10) Australia (75)

Oleskelulupapäätöksiä muulla perusteella tehtiin vuonna 2008 yhteensä 3 273, kun päätöksiä vuonna 2007 tehtiin yhteensä 3 135. Päätösmäärän kasvu vuoteen 2007 verrattuna oli vähäistä. Myönteisten päätösten osuus kaikista vuonna 2008 tehdyistä muu peruste-ryhmän päätöksistä oli noin 90 %.